

DAGSKURS I KOMMUNELOVEN

FELLES
KL.10:00 – 10:50

En ny og moderne
kommunelov

FELLES
KL.10:50 – 11:15

Hvilke muligheter gir ny
kommunelov?

PARALLELE SESJONER
KL.11:30 – 13:00

Administrasjonen
Interkommunalt samarbeid
Kommunalt foretak

FELLES
KL.13:00 – 14:00

Lunsj

PARALLELE SESJONER
KL.14:00 – 15:45

Folkevalgte og
folkevalgte organer

Egenkontroll og
statlig tilsyn

Økonomi-
bestemmelsene

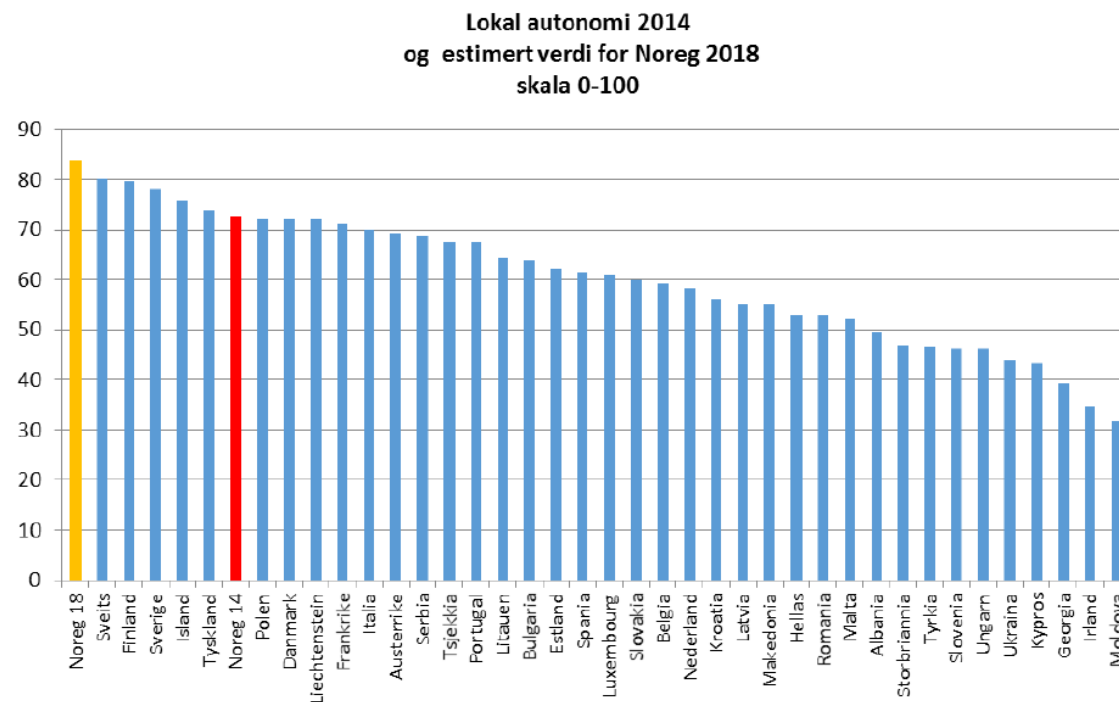
Blir det mer selvstyre?

Ja, men avhenger også av praktiseringen

Stor lokal autonomi

Men fanger ikke opp norske særtrekk

Figur 3: Indeks for lokal autonomi: Verdiar for 2014 og estimert verdi for Noreg 2018. Skala 0-100.

Kjelde: Same som for fig. 1. Verdiar for Noreg 2018 estimert av forfatteren.

Styreleder Gunn Marit Helgesen og hovedstyret i KS sender en klar oppfordring til alle politikere på Stortinget om å sette lokaldemokratiet høyt. Foto: KS

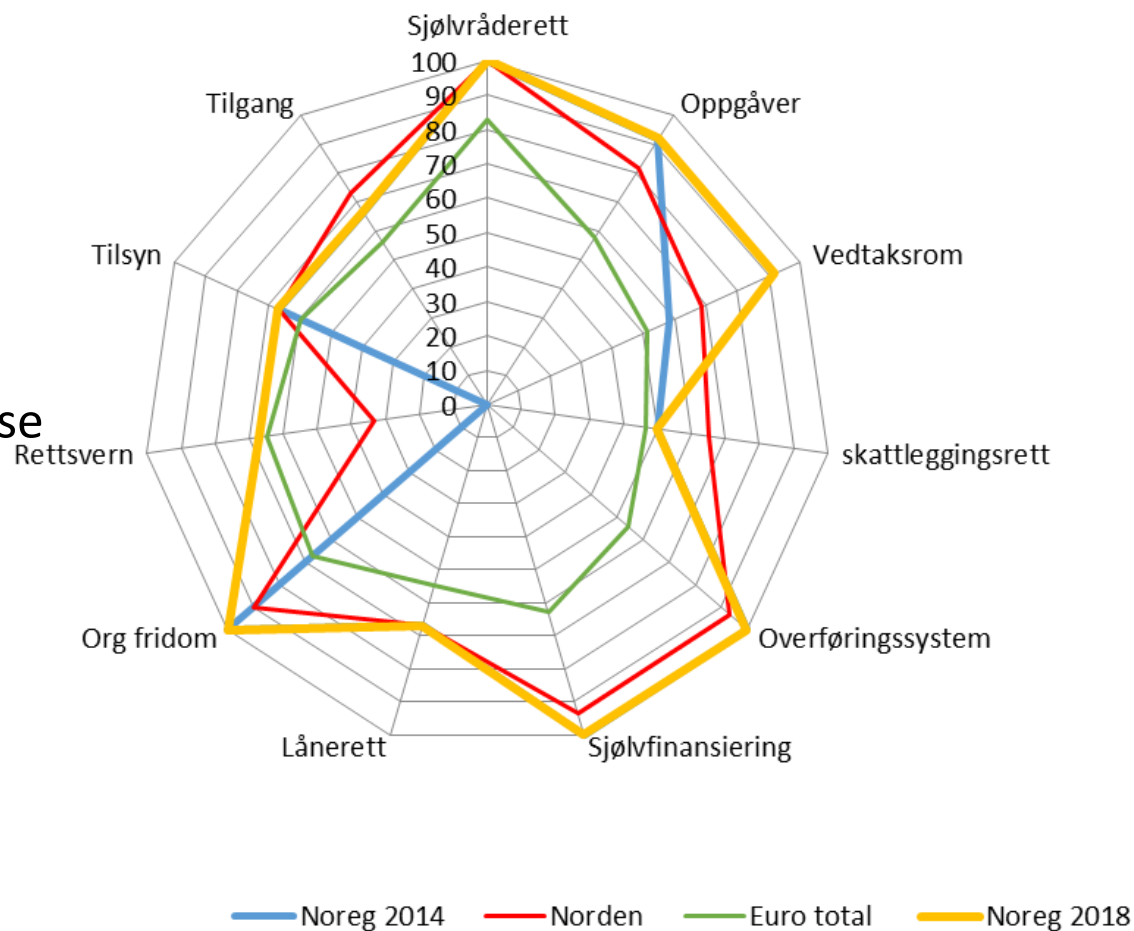
Advarer mot flere statlige krav og normer

Hovedstyret i KS sender et brev til alle politiske partier med en klar advarsel mot bindende bemanningsnormer og formelle kompetansekrav.

Særlig rettsvernet er styrket

Andre regler:

- Grunnlovsfestet lokaldemokrati
- Søksmålskompetanse (tvisteloven)
- Klagebehandling (forvaltningsloven)

Ny kommunelov:

- Fremme selvstyret, og legge nasjonale rammer
- Lovfestet elementene i selvstyret
- Prinsipper nasjonale myndigheter
- Sterkere stilling ifm tilsyn
- Statens egeninitierte lovlighetskontroll
- Mer samordnet internkontroll

Den negative avgrensede kompetansen er lovfestet (§ 2-1 andre ledd)

Kommuner og fylkeskommuner kan ta avgjørelser og ansvar uten krav om lovhjemmel.

Legalitetsprinsippet er lovfestet

- Begrensninger i det kommunale og fylkeskommunale selvstyre må ha hjemmel i lov – kommuneloven § 2-2 tredje ledd siste punktum, samt også Grunnloven § 49 andre ledd

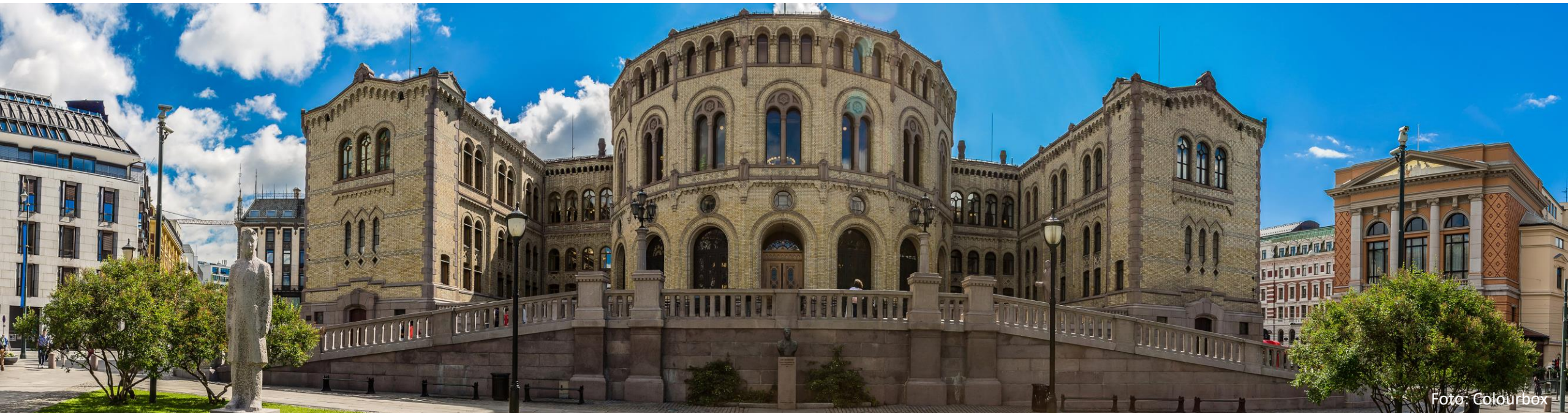

Foto: Colourbox

Hva betyr lovfesting av prinsippene i § 2-2 ?

Ny lovgivning og forskrifter bør vurderes opp mot fastsatte prinsipper – formålsbestemmelse og saksbehandlingsregler. Men reglene binder ikke staten

Prinsippene kan være et rettslig argument ved tolkning av allerede vedtatte lover

Prinsipper som avveiningsmarkør ved statens utøvelse av kontrollmyndighet – tilsyn, klage, mv

Nye muligheter ved lovfesting av selvstyre – bør tas i bruk

Lovfesting gir økt bevissthet og kunnskap om verdien og det rettslige innholdet i det kommunale selvstyre

Rettsvernet for kommuner og fylkeskommuner styrket - benyttes det til større rom for å påvirke oppgaveløsningen innenfor lovregulerte områder?

Legger grunnlaget for fremtidige lovprosesser og statlig kontroll, hvor behovet for selvstyre i større grad blir vektlagt

Bedre rolleavklaring mellom folkevalgte og administrasjon

En tydeligere arbeidsgiverrolle

Hva har betydning for god lokaldemokratisk styring?

Tydeliggjøres

SPESIELT VIKTIGE

Intern kultur preget av tillit og åpenhet

- Åpenhet, innsyn og inkludering
- Ordførerens rolle er viktig

Tydelige ansvarslinjer og god rolleavklaring

- Delegeringsreglementet!

Informasjonstiltak forutsetning for

- Delegering og målstyring
- Tiltak for borgernærhet
- Innsyn gir tillit og nødvendig for å holde de styrende ansvarlige

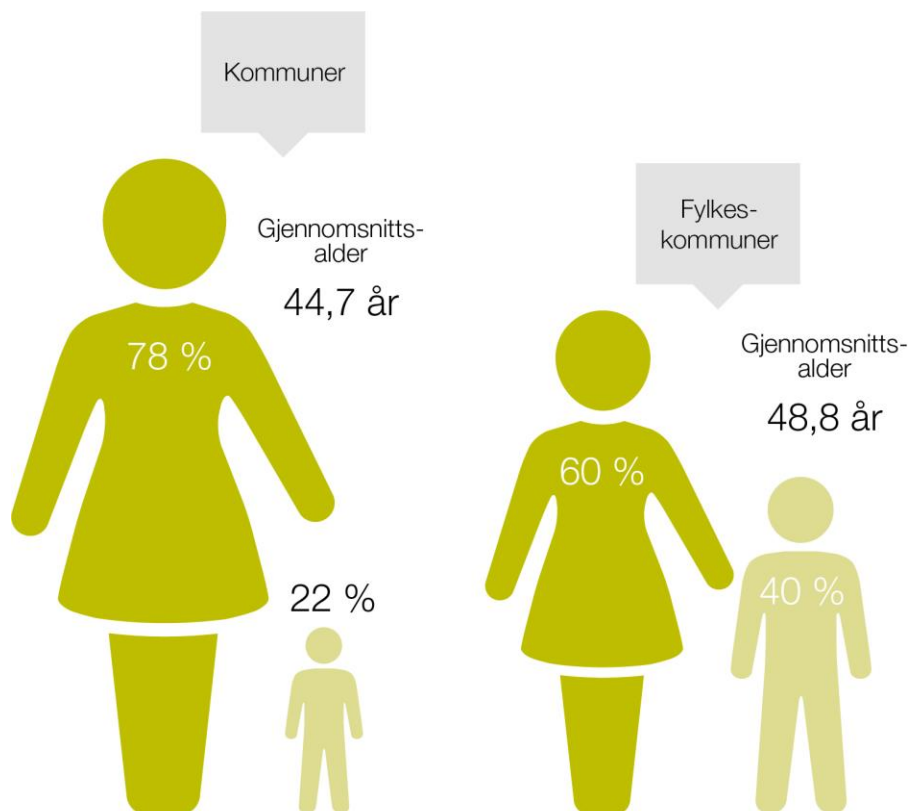
Fortsatt stor organisasjonsfrihet

IKKE ENTYDIG

- Politisk styringsmodell
- Delegering til politiske utvalg og til administrasjon
- Målstyring
- Interkommunalt samarbeid
- Møteledelse
- Kanaler for innbyggerdeltakelse

Kommunesektoren

- største offentlige arbeidsgiverområde

Kilde: PAI-registeret.

Arbeidskrafts- og kompetanseintensiv virksomhet

- drøye 429.000 ansatte i kommunene, 339.000 årsverk
- drøye 41.700 ansatte i fylkeskommunene, 25.200 årsverk
- flertallet har høyere utdanning, mange med fagbrev

Noen arbeidsgiverutfordringer

- rekruttere og utvikle nødvendig kompetanse
- deltid, sykefravær, evne til innovasjon og nyskaping

Styrke omdømme som attraktive arbeidsgivere.

Endringer som styrker politisk styring

Foto: Eva Kvelland

- Lovfester folkevalgt ledelse
- Mer styringsinformasjon til kommunestyret som kollegium
- Prinsipielle saker kan bare behandles av folkevalgte organer
- Reglene om eierskapsmelding
- Representantskapet i kommunalt oppgavefelleskap – valgbarhetsregler

Kommunedirektørens rolle tydeliggjort

- Klarere skille mellom administrasjonen og folkevalgte
- Kommunedirektørens utredningsplikt og iverksettelsesplikt er presisert
- Folkevalgtes organers føringer og instruksjoner på kommunedirektørens arbeid skal skje i form av **vedtak**
- Kommunedirektøren har det løpende personalansvaret
- Kommunedirektøren ansvar for felles internkontrollregel
- Klargjøring av informasjonsplikt – taushetsbelagte dokumenter mv
- Særlig om foretak – kommunedirektørens rolle ved saker til folkevalgte organer

Godt samspill politikk og administrasjon

Folkevalgt lederskap er avhengig av et godt samspill med sin administrasjon. Og skal forholdet politikk og administrasjonen bli godt, kreves det respekt og aksept for de ulike rollene.

Tillit er helt sentralt i samspillet.

(Tillit, KS Folkevalgtprogram)

Nye muligheter – men krever nærmere oppfølging

- Grunnlag for en tydeligere rolledeling, som kan styrke både det folkevalgte lederskapet og kommunedirektørens funksjon
- Grunnlag for profesjonalisering av arbeidsgiverrollen
  - Kommunestyret overfor kommunedirektøren
  - Kommunedirektøren overfor ansatte
- Gjennomgå delegeringsreglementene
- Styrket tillit og godt samspill mellom folkevalgte og administrasjon krever kontinuerlig arbeid

Oppsummering av Hvilke muligheter gir ny kommunelov?

Økt selvstyre – benytt muligheten

Samspillet administrasjon og politikk - må stadig arbeides med

Ingen omveltning, men mange viktige enkeltendringer

Det er hjelp å få - ks.no

DAGSKURS I KOMMUNELOVEN

FELLES
KL.10:00 – 10:50

En ny og moderne
kommunelov

FELLES
KL.10:50 – 11:15

Hvilke muligheter gir ny
kommunelov?

PARALLELE SESJONER
KL.11:30 – 13:00

Administrasjonen
Interkommunalt samarbeid
Kommunalt foretak

Egenkontroll og
statlig tilsyn

FELLES
KL.13:00 – 14:00

Lunsj

PARALLELE SESJONER
KL.14:00 – 15:45

Folkevalgte og
folkevalgte organer

Økonomi-
bestemmelsene

